

לְמוּד יוֹמִי

משניות זהר

בעידודו של
מו"ר הרה"צ שליט"א

יוצא לאור ע"י חסידי ברסלב
יבנאל עיר ברסלב – עיר השמחה

פרשת
צו תשפ"ה

ניתן להשיג בתיבה בכניסה ל'היכל מוהרא"ש'

או שלח צרף למייל: breslevsheli1@gmail.com

נדפס לזכות נשמתו הטהורה
של כ״ק אדמו״ר עט״ר
מוהרא״ש
ר׳ אליעזר שלמה בן
ר׳ מנחם זאב זי״ע

לזכות מורנו ורבנו הרה״צ
ר׳ יצחק שמואל אהרן לעזער
שליט״א

יהי רצון שימשיך להנהיג את הקהילה הקדושה מתוך
בריאות איתנה ונחת מכל יצ״ח ותלמידיו

לזכות נשמתם הקדושה והטהורה של
רבי חייא ובניו חזקיה ויהודה
ולזכות
רב המנונא סבא ורב הונא ריש גלותא

טוֹב לוֹמַר לִפְנֵי הַלְמוּד :
הַלְמוּד בַּמִּשְׁנָיוֹת וּבַזֹּהַר הַקָּדוֹשׁ יִהְיֶה לְעִלּוּי הַשְּׁכִינָה הַקְּדוֹשָׁה
וּלְהָקֵל צַעֲרָהּ, לְעִלּוּי כָּל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּפְטְרוּ מִן הָעוֹלָם,
גְּאֻלָּה, יְשׁוּעָה, רְפוּאָה וְהַצְלָחָה לְכָל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
בְּרוּחָנִיוּת וּבְגַשְׁמִיוּת, גִּלּוּי מָשִׁיחַ צִדְקֵנוּ בְּרַחֲמִים וּבִנְיַן בֵּית
מִקְדָּשֵׁנוּ וְתִפְאַרְתֵּנוּ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן.

סֵדֶר קָדָשִׁים

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק א

א. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - כְּשֵׁרִים, אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים לְשֵׁם חוֹבָה. חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת: הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת בְּכָל זְמָן. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: אַף הָאָשָׁם: הַפֶּסַח בִּזְמַנּוֹ, וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם בְּכָל זְמָן. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: הַחַטָּאת בָּאָה עַל חֵטְא, וְהָאָשָׁם בָּא עַל חֵטְא. מַה חַטָּאת פְּסוּלָה שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אַף הָאָשָׁם פָּסוּל שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ: ב. יוֹסֵי בֶּן חוֹנִי אוֹמֵר: הַנִּשְׁחָטִים לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם חַטָּאת - פְּסוּלִים. שִׁמְעוֹן אֲחִי עֲזַרְיָה אוֹמֵר: שְׁחָטָן לְשֵׁם גָּבוֹהַּ מֵהֶן - כְּשֵׁרִין. לְשֵׁם נָמוּךְ מֵהֶן - פְּסוּלִים. כֵּיצַד? קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים - פְּסוּלִין. קָדָשִׁים קַלִּים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - כְּשֵׁרִין. הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם שְׁלָמִים - כְּשֵׁרִין. וּשְׁלָמִים שֶׁשְּׁחָטָן לְשֵׁם בְּכוֹר, לְשֵׁם מַעֲשֵׂר - פְּסוּלִין: ג. הַפֶּסַח שֶׁשְּׁחָטוֹ בְּשַׁחֲרִית בְּאַרְבָּעָה עָשָׂר שֶׁלֹּא לִשְׁמוֹ - רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ מַכְשִׁיר, כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בִּשְׁלֹשָׁה עָשָׂר. בֶּן בְּתִירָא פּוֹסֵל כְּאִלּוּ נִשְׁחַט בֵּין הָעַרְבַּיִם. אָמַר שִׁמְעוֹן בֶּן עַזַּאי: מְקֻבָּל אֲנִי מִפִּי שִׁבְעִים וּשְׁנַיִם זְקֵן, בְּיוֹם שֶׁהוֹשִׁיבוּ רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה בְּיִשִׁיבָה, שֶׁכָּל הַזְּבָחִים הַנֶּאֱכָלִים שֶׁנִּזְבְּחוּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - כְּשֵׁרִים, אֶלָּא שֶׁלֹּא עָלוּ לַבְּעָלִים מִשּׁוּם חוֹבָה, חוּץ מִן הַפֶּסַח וּמִן הַחַטָּאת. וְלֹא הוֹסִיף בֶּן עַזַּאי אֶלָּא הָעוֹלָה, וְלֹא הוֹדוּ לוֹ חֲכָמִים: ד. הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, קִבֵּל, וְהִלֵּךְ, וְזָרַק, שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, אוֹ לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן, אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן - פְּסוּלִים. כֵּיצַד לִשְׁמָן וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָן? לְשֵׁם פֶּסַח וּלְשֵׁם שְׁלָמִים. שֶׁלֹּא לִשְׁמָן וְלִשְׁמָן? לְשֵׁם שְׁלָמִים וּלְשֵׁם הַפֶּסַח. שֶׁהַזֶּבַח נִפְסָל בְּאַרְבָּעָה דְּבָרִים: בִּשְׁחִיטָה וּבְקִבּוּל וּבְהִלּוּךְ וּבִזְרִיקָה. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר בְּהִלּוּךְ, שֶׁהָיָה רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אִי אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בִּשְׁחִיטָה וְשֶׁלֹּא בְּקַבָּלָה וְשֶׁלֹּא בִּזְרִיקָה, אֲבָל אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא בְּהִלּוּךְ: שׁוֹחֵט בְּצַד הַמִּזְבֵּחַ וְזוֹרֵק. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: הַמְהַלֵּךְ בְּמָקוֹם שֶׁהוּא צָרִיךְ לְהַלֵּךְ - הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת. וּבְמָקוֹם שֶׁאֵין צָרִיךְ לְהַלֵּךְ - אֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ב

א. כָּל הַזְּבָחִים שֶׁקִּבֵּל דָּמָן זָר, אוֹנֵן, טְבוּל יוֹם, מְחֻסַּר בְּגָדִים, מְחֻסַּר כִּפּוּרִים, שֶׁלֹּא רָחַץ יָדַיִם וְרַגְלַיִם, עָרֵל, טָמֵא, יוֹשֵׁב, עוֹמֵד עַל־גַּבֵּי כֵלִים, עַל־גַּבֵּי בְהֵמָה, עַל־גַּבֵּי רַגְלֵי חֲבֵרוֹ - פָּסַל. קִבֵּל בַּשְּׂמֹאל - פָּסַל. רַבִּי שִׁמְעוֹן מַכְשִׁיר. נִשְׁפַּךְ הַדָּם עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ - פָּסוּל. נְתָנוֹ עַל־גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ, שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַיְסוֹד, נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּן לְמַעְלָן, וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָן לְמַטָּן, אֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתָּנִין בַּחוּץ בִּפְנִים - פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת: ב. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לִזְרֹק

דָּמוֹ בַּחוּץ אוֹ מִקְצָת דָּמוֹ בַּחוּץ, לְהַקְטִיר אֶת אֵמוּרָיו בַּחוּץ אוֹ מִקְצָת אֵמוּרָיו בַּחוּץ, לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ בַּחוּץ אוֹ כַּזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ בַּחוּץ, אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה בַּחוּץ - פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. לִזְרֹק דָּמוֹ לְמָחָר אוֹ מִקְצַת דָּמוֹ לְמָחָר, לְהַקְטִיר אֵמוּרָיו לְמָחָר אוֹ מִקְצַת אֵמוּרָיו לְמָחָר, לֶאֱכֹל בְּשָׂרוֹ לְמָחָר אוֹ כַּזַּיִת מִבְּשָׂרוֹ לְמָחָר, אוֹ לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מֵעוֹר הָאַלְיָה לְמָחָר - פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת: ג. זֶה הַכְּלָל: כָּל הַשּׁוֹחֵט וְהַמְקַבֵּל וְהַמְהַלֵּךְ וְהַזּוֹרֵק, לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, לְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר, חוּץ לִמְקוֹמוֹ - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. חוּץ לִזְמַנּוֹ - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת, וּבִלְבַד שֶׁיִּקָּרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ: ד. כֵּיצַד קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ? שָׁחַט בִּשְׁתִיקָה, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ. אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק בִּשְׁתִיקָה. אוֹ שֶׁשָּׁחַט וְקִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ - זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ? שָׁחַט חוּץ לִמְקוֹמוֹ, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ. אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ. אוֹ שֶׁשָּׁחַט, קִבֵּל, וְהֵלֵךְ, וְזָרַק, חוּץ לִמְקוֹמוֹ. הַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁשְּׁחָטָן שֶׁלֹּא לִשְׁמָן, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק חוּץ לִזְמַנּוֹ. אוֹ שֶׁשָּׁחַט חוּץ לִזְמַנּוֹ, קִבֵּל וְהֵלֵךְ וְזָרַק שֶׁלֹּא לִשְׁמָן. אוֹ שֶׁשָּׁחַט, קִבֵּל, וְהֵלֵךְ, וְזָרַק, שֶׁלֹּא לִשְׁמָן - זֶהוּ שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ: ה. לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ וְכַזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת לְמָחָר וְכַזַּיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ וְכַחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר וְכַחֲצִי זַיִת בַּחוּץ - פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה הַכְּלָל: אִם מַחֲשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם - פִּגּוּל וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְאִם מַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַזְּמַן - פָּסוּל וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה וָזֶה פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת, וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת - כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ג

א. כָּל הַפְּסוּלִין שֶׁשָּׁחֲטוּ - שְׁחִיטָתָן כְּשֵׁרָה. שֶׁהַשְּׁחִיטָה כְּשֵׁרָה בַּזָּרִים, בַּנָּשִׁים, וּבָעֲבָדִים, וּבַטְּמֵאִים, אֲפִלּוּ בְּקָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יְהוּ טְמֵאִים נוֹגְעִים בַּבָּשָׂר. לְפִיכָךְ הֵם פּוֹסְלִים בַּמַּחֲשָׁבָה. וְכֻלָּן שֶׁקִּבְּלוּ אֶת הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ - יַחֲזֹר הַכָּשֵׁר וְיקַבֵּל: ב. קִבֵּל הַכָּשֵׁר, וְנָתַן לַפָּסוּל - יַחֲזִיר לַכָּשֵׁר. קִבֵּל בִּימִינוֹ, וְנָתַן לִשְׂמֹאלוֹ - יַחֲזִיר לִימִינוֹ. קִבֵּל בִּכְלִי קֹדֶשׁ, וְנָתַן בִּכְלִי חֹל - יַחֲזִיר לִכְלִי קֹדֶשׁ. נִשְׁפַּךְ מִן הַכְּלִי עַל הָרִצְפָּה וַאֲסָפוֹ - כָּשֵׁר. נְתָנוֹ עַל־גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ, שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַיְסוֹד, נָתַן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּה - לְמַעְלָה, וְאֶת הַנִּתָּנִים לְמַעְלָה - לְמַטָּה, אֶת הַנִּתָּנִים בִּפְנִים - בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתָּנִין בַּחוּץ - בִּפְנִים, אִם יֵשׁ דַּם הַנֶּפֶשׁ - יַחֲזֹר הַכָּשֵׁר וְיקַבֵּל: ג. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, וּלְהַקְטִיר

דָּבָר שֶׁאֵין דַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר - כָּשֵׁר. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר פּוֹסֵל. לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, וּלְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר, פָּחוֹת מִכַּזַּיִת - כָּשֵׁר. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת, וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת - כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין: ד. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַזֶּבַח לֶאֱכֹל כַּזַּיִת מִן הָעוֹר, מִן הָרֹטֶב, מִן הַקִּיפָּה, מִן הָאָלָל, מִן הָעֲצָמוֹת, מִן הַגִּידִים, מִן הַטְּלָפַיִם, מִן הַקְּרָנַיִם, חוּץ לִזְמַנּוֹ אוֹ חוּץ לִמְקוֹמוֹ - כָּשֵׁר, וְאֵין חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא: ה. הַשּׁוֹחֵט אֶת הַמֻּקְדָּשִׁין לֶאֱכֹל שְׁלִיל אוֹ שִׁלְיָא בַּחוּץ - לֹא פִגֵּל. הַמּוֹלֵק תּוֹרִין בִּפְנִים לֶאֱכֹל בֵּיצֵיהֶם בַּחוּץ - לֹא פִגֵּל. חֵלֶב הַמֻּקְדָּשִׁין וּבֵיצֵי תּוֹרִין - אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל וְנוֹתָר וְטָמֵא: ו. שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לְהַנִּיחַ דָּמוֹ אוֹ אֶת אֵמוּרָיו לְמָחָר, אוֹ לְהוֹצִיאָן לַחוּץ, רַבִּי יְהוּדָה פּוֹסֵל, וַחֲכָמִים מַכְשִׁירִין. שְׁחָטוֹ עַל מְנָת לִתֵּנוֹ עַל־גַּבֵּי הַכֶּבֶשׁ, שֶׁלֹּא כְּנֶגֶד הַיְסוֹד, לִתֵּן אֶת הַנִּתָּנִין לְמַטָּה - לְמַעְלָה, וְאֶת הַנִּתָּנִין לְמַעְלָה - לְמַטָּה, אֶת הַנִּתָּנִין בִּפְנִים - בַּחוּץ, וְאֶת הַנִּתָּנִין בַּחוּץ - בִּפְנִים, שֶׁיֹּאכְלוּהוּ טְמֵאִים, שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ טְמֵאִים, שֶׁיֹּאכְלוּהוּ עֲרֵלִים, שֶׁיַּקְרִיבוּהוּ עֲרֵלִים, לְשַׁבֵּר עַצְמוֹת הַפֶּסַח, וְלֶאֱכֹל הֵימֶנּוּ נָא, לְעָרֵב דָּמוֹ בְּדַם פְּסוּלִין - כָּשֵׁר, שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה פּוֹסֶלֶת, אֶלָּא חוּץ לִזְמַנּוֹ וְחוּץ לִמְקוֹמוֹ, וְהַפֶּסַח וְהַחַטָּאת שֶׁלֹּא לִשְׁמָן:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ד

א. בֵּית־שַׁמַּאי אוֹמְרִים: כָּל הַנִּתָּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן, שֶׁאִם נִתָּנָן מַתָּנָה אַחַת - כְּפֵּר. וּבַחַטָּאת - שְׁתֵּי מַתָּנוֹת. וּבֵית־הִלֵּל אוֹמְרִים: אַף חַטָּאת שֶׁנִּתָּנָהּ מַתָּנָה אַחַת - כְּפֵּר. לְפִיכָךְ, אִם נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה כְּתִקְנָהּ, וְאֶת הַשְּׁנִיָּה חוּץ לִזְמַנָּהּ - כְּפֵּר. נָתַן אֶת הָרִאשׁוֹנָה חוּץ לִזְמַנָּהּ, וְאֶת הַשְּׁנִיָּה חוּץ לִמְקוֹמָהּ - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת: ב. כָּל הַנִּתָּנִין עַל מִזְבֵּחַ הַפְּנִימִי, שֶׁאִם חִסֵּר אַחַת מִן הַמַּתָּנוֹת - לֹא כִפֵּר. לְפִיכָךְ, אִם נָתַן כֻּלָּן כְּתִקְנָן, וְאַחַת שֶׁלֹּא כְּתִקְנָהּ - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת: ג. וְאֵלּוּ דְּבָרִים שֶׁאֵין חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִשּׁוּם פִּגּוּל: הַקֹּמֶץ, וְהַלְּבוֹנָה, וְהַקְּטֹרֶת, וּמִנְחַת־כֹּהֲנִים, וּמִנְחַת כֹּהֵן מָשִׁיחַ, וְהַדָּם, וְהַנְּסָכִים הַבָּאִים בִּפְנֵי עַצְמָן, דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: אַף הַבָּאִים עִם הַבְּהֵמָה. לֹג שֶׁמֶן שֶׁל מִצְרָע, רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל. וְרַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל, שֶׁדַּם הָאָשָׁם מַתִּירוֹ. וְכֹל שֶׁיֵּשׁ לוֹ מַתִּירִין, בֵּין לָאָדָם בֵּין לַמִּזְבֵּחַ - חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל: ד. הָעוֹלָה - דָּמָהּ מַתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ, וְעוֹרָהּ לַכֹּהֲנִים. עוֹלַת־הָעוֹף - דָּמָהּ מַתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַמִּזְבֵּחַ. חַטַּאת־הָעוֹף - דָּמָהּ מַתִּיר אֶת בְּשָׂרָהּ לַכֹּהֲנִים. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים - דָּמָן מַתִּיר אֶת אֵמוּרֵיהֶן לִקְרֵב. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: כֹּל שֶׁאֵינוֹ עַל מִזְבֵּחַ הַחִיצוֹן כְּשֶׁלָּמִים - אֵין חַיָּבִין עָלָיו מִשּׁוּם פִּגּוּל:

ה. קָדְשֵׁי נְכָרִים - אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פִּגּוּל, נוֹתָר וְטָמֵא. וְהַשּׁוֹחֵט בַּחוּץ - פָּטוּר. דִּבְרֵי רַבִּי מֵאִיר; רַבִּי יוֹסֵי מְחַיֵּב. דְּבָרִים שֶׁאֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם פִּגּוּל - חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם נוֹתָר, מְשׁוּם טָמֵא, חוּץ מִן הַדָּם. רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר: בְּדָבָר שֶׁדַּרְכָּן לְהֵאָכֵל. אֲבָל כְּגוֹן הָעֵצִים וְהַלְּבוֹנָה וְהַקְּטֹרֶת - אֵין חַיָּבִין עֲלֵיהֶם מְשׁוּם טָמֵא: ו. לְשֵׁם שְׁשָׁה דְּבָרִים הַזֶּבַח נִזְבָּח: לְשֵׁם זֶבַח, לְשֵׁם זוֹבֵחַ, לְשֵׁם הַשֵּׁם, לְשֵׁם אִשִּׁים, לְשֵׁם רֵיחַ, לְשֵׁם נִיחוֹחַ. וְהַחַטָּאת וְהָאָשָׁם - לְשֵׁם חַטָּא. אָמַר רַבִּי יוֹסֵי: אַף מִי שֶׁלֹּא הָיָה בְּלִבּוֹ לְשֵׁם אֶחָד מִכָּל אֵלּוּ - כָּשֵׁר, שֶׁהוּא תִּנַּאי בֵּית־דִּין, שֶׁאֵין הַמַּחֲשָׁבָה הוֹלֶכֶת, אֶלָּא אַחַר הָעוֹבֵד:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ה

א. אֵיזֶהוּ מְקוֹמָן שֶׁל זְבָחִים? קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, פָּר וְשָׂעִיר שֶׁל יוֹם־הַכִּפּוּרִים - שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן, וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל בֵּין הַבַּדִּים וְעַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב. מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת. שִׁיָּרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן - לֹא עִכֵּב: ב. פָּרִים הַנִּשְׂרָפִים וּשְׂעִירִים הַנִּשְׂרָפִים - שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן, וְדָמָן טָעוּן הַזָּיָה עַל הַפָּרֹכֶת וְעַל מִזְבַּח הַזָּהָב. מַתָּנָה אַחַת מֵהֶן מְעַכֶּבֶת. שִׁיָּרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד מַעֲרָבִי שֶׁל מִזְבַּח הַחִיצוֹן. אִם לֹא נָתַן - לֹא עִכֵּב.

אֵלּוּ וְאֵלּוּ נִשְׂרָפִין בְּבֵית הַדֶּשֶׁן: ג. חַטֹּאוֹת הַצִּבּוּר וְהַיָּחִיד - אֵלּוּ הֵן חַטֹּאוֹת הַצִּבּוּר: שְׂעִירֵי רָאשֵׁי חֳדָשִׁים וְשֶׁל מוּעָדוֹת - שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן, וְדָמָן טָעוּן אַרְבַּע מַתָּנוֹת עַל אַרְבַּע קְרָנוֹת, כֵּיצַד? עָלָה בַּכֶּבֶשׁ וּפָנָה לַסּוֹבֵב, וּבָא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית, מִזְרָחִית צְפוֹנִית, צְפוֹנִית מַעֲרָבִית, מַעֲרָבִית דְּרוֹמִית. שִׁיָּרֵי הַדָּם הָיָה שׁוֹפֵךְ עַל יְסוֹד דְּרוֹמִי, וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים, לִזְכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל, לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: ד. הָעוֹלָה - קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים - שְׁחִיטָתָהּ בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָהּ בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן, וְדָמָהּ טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וּטְעוּנָה הֶפְשֵׁט וְנִתּוּחַ וְכָלִיל לָאִשִּׁים: ה. זִבְחֵי שַׁלְמֵי צִבּוּר וַאֲשָׁמוֹת - אֵלּוּ הֵן אֲשָׁמוֹת: אֲשַׁם גְּזֵלוֹת, אֲשַׁם מְעִילוֹת, אֲשַׁם שִׁפְחָה חֲרוּפָה, אֲשַׁם נָזִיר, אֲשַׁם מְצֹרָע, אָשָׁם תָּלוּי - שְׁחִיטָתָן בַּצָּפוֹן, וְקִבּוּל דָּמָן בִּכְלִי שָׁרֵת בַּצָּפוֹן, וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים לִזְכְרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל, לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: ו. הַתּוֹדָה וְאֵל נָזִיר - קָדְשֵׁי־קָלִים - שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה, וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר, לְכָל אָדָם, בְּכָל מַאֲכָל, לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת. הַמּוּרָם מֵהֶם - כַּיּוֹצֵא בָּהֶם, אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים, לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: ז. שְׁלָמִים - קָדְשֵׁי קָדָשִׁים קַלִּים - שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם

בָּעֲזָרָה, וְדָמָן טָעוּן שְׁתֵּי מַתָּנוֹת שֶׁהֵן אַרְבַּע, וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר, לְכָל אָדָם, בְּכָל מַאֲכָל, לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַמּוּרָם מֵהֶם - כַּיּוֹצֵא בָּהֶם, אֶלָּא שֶׁהַמּוּרָם נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים, לִנְשֵׁיהֶם וְלִבְנֵיהֶם וּלְעַבְדֵיהֶם: ח. הַבְּכוֹר וְהַמַּעֲשֵׂר וְהַפֶּסַח - קָדָשִׁים קַלִּים - שְׁחִיטָתָן בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה, וְדָמָן טָעוּן מַתָּנָה אַחַת, וּבִלְבָד שֶׁיִּתֵּן כְּנֶגֶד הַיְסוֹד. שְׁנָה בַאֲכִילָתָן: הַבְּכוֹר נֶאֱכָל לַכֹּהֲנִים, וְהַמַּעֲשֵׂר לְכָל אָדָם, וְנֶאֱכָלִין בְּכָל הָעִיר, בְּכָל מַאֲכָל, לִשְׁנֵי יָמִים וְלַיְלָה אֶחָד. הַפֶּסַח אֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא בַלַּיְלָה, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא עַד חֲצוֹת, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא לִמְנוּיָיו, וְאֵינוֹ נֶאֱכָל אֶלָּא צָלִי:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ו

א. קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בִּרְאשׁ הַמִּזְבֵּחַ, רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: כְּאִלּוּ נִשְׁחֲטוּ בַּצָּפוֹן. רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה אוֹמֵר: מֶחֱצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַצָּפוֹן - כַּצָּפוֹן. מֶחֱצִי הַמִּזְבֵּחַ וְלַדָּרוֹם - כַּדָּרוֹם. הַמְנָחוֹת הָיוּ נִקְמָצוֹת בְּכָל מָקוֹם בָּעֲזָרָה, וְנֶאֱכָלִין לִפְנִים מִן הַקְּלָעִים, לִזְכָרֵי כְהֻנָּה, בְּכָל מַאֲכָל, לְיוֹם וָלַיְלָה עַד חֲצוֹת: ב. חַטַּאת־הָעוֹף הָיְתָה נַעֲשֵׂית עַל קֶרֶן דְּרוֹמִית־מַעֲרָבִית. בְּכָל מָקוֹם הָיְתָה כְּשֵׁרָה, אֶלָּא זֶה הָיָה מְקוֹמָהּ. וּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים הָיְתָה אוֹתָהּ הַקֶּרֶן מְשַׁמֶּשֶׁת מִלְמַטָּה, וּשְׁלֹשָׁה מִלְמַעְלָה: מִלְמַטָּה - חַטַּאת־הָעוֹף וְהַהַגָּשׁוֹת וּשְׁיָרֵי־הַדָּם. מִלְמַעְלָה - נְסוּךְ־הַמַּיִם וְהַיַּיִן וְעוֹלַת־הָעוֹף כְּשֶׁהִיא רַבָּה בַּמִּזְרָח: ג. כָּל הָעוֹלִים לַמִּזְבֵּחַ, עוֹלִין דֶּרֶךְ יָמִין, וּמַקִּיפִין וְיוֹרְדִין דֶּרֶךְ שְׂמֹאל, חוּץ מִן הָעוֹלֶה לִשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים אֵלּוּ, שֶׁהָיוּ עוֹלִים וְחוֹזְרִים לֶעָקֵב: ד. חַטַּאת־הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נַעֲשֵׂית? הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ, וְאֵינוֹ מַבְדִּיל. וּמַזֶּה מִדָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ. שִׁיְרֵי הַדָּם, הָיָה מִתְמַצֶּה עַל הַיְסוֹד. אֵין לַמִּזְבֵּחַ אֶלָּא דָּמָהּ, וְכֻלָּהּ לַכֹּהֲנִים: ה. עוֹלַת־הָעוֹף כֵּיצַד הָיְתָה נַעֲשֵׂית, עָלָה בַּכֶּבֶשׁ, וּפָנָה לַסּוֹבֵב, בָּא לוֹ לְקֶרֶן דְּרוֹמִית מִזְרָחִית, הָיָה מוֹלֵק אֶת רֹאשָׁהּ מִמּוּל עָרְפָּהּ, וּמַבְדִּיל, וּמְמַצֶּה אֶת דָּמָהּ עַל קִיר הַמִּזְבֵּחַ. נָטַל אֶת הָרֹאשׁ, וְהִקִּיף בֵּית מְלִיקָתוֹ לַמִּזְבֵּחַ, וּסְפָגוֹ בַּמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל־גַּבֵּי הָאִשִּׁים. בָּא לוֹ לַגּוּף, וְהֵסִיר אֶת הַמָּרְאָה וְאֶת הַנּוֹצָה וְאֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִים עִמָּהּ, וְהִשְׁלִיכָן לְבֵית הַדֶּשֶׁן. שִׁסַּע וְלֹא הִבְדִּיל. וְאִם הִבְדִּיל - כָּשֵׁר. וּסְפָגוֹ בַּמֶּלַח, וּזְרָקוֹ עַל־גַּבֵּי הָאִשִּׁים: ו. לֹא הֵסִיר - לֹא אֶת הַמָּרְאָה וְלֹא אֶת הַנּוֹצָה וְלֹא אֶת בְּנֵי מֵעַיִם הַיּוֹצְאִין עִמָּהּ, וְלֹא סְפָגוֹ בַּמֶּלַח, כָּל שֶׁשִּׁנָּה בָהּ מֵאַחַר שֶׁמִּצָּה אֶת דָּמָהּ - כְּשֵׁרָה. הִבְדִּיל בַּחַטָּאת, וְלֹא הִבְדִּיל בָּעוֹלָה - פְּסוּלָה. מִצָּה דַּם הָרֹאשׁ, וְלֹא מִצָּה דַּם הַגּוּף - פְּסוּלָה. מִצָּה דַּם הַגּוּף, וְלֹא מִצָּה דַּם הָרֹאשׁ - כְּשֵׁרָה: ז. חַטַּאת־הָעוֹף שֶׁמָּלְקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, מִצָּה דָּמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אוֹ לִשְׁמָהּ וְשֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אוֹ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ וּלְשִׁמָּהּ - פְּסוּלָה. עוֹלַת־הָעוֹף - כְּשֵׁרָה,

וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלְתָה לַבְּעָלִים. אֶחָד חַטַּאת־הָעוֹף וְאֶחָד עוֹלַת־הָעוֹף שֶׁמְּלָקָן, וְשֶׁמִּצָּה דָּמָן לֶאֱכֹל דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לֶאֱכֹל, לְהַקְטִיר דָּבָר שֶׁדַּרְכּוֹ לְהַקְטִיר, חוּץ לִמְקוֹמוֹ - פְּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. חוּץ לִזְמַנּוֹ - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת, וּבִלְבַד שֶׁיִּקְרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. כֵּיצַד קָרֵב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ: מָלַק בִּשְׁתִיקָה, וּמִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ, אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, וּמִצָּה הַדָּם בִּשְׁתִיקָה, אוֹ שֶׁמָּלַק וּמִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ, זֶה הוּא שֶׁקָּרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. כֵּיצַד לֹא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ? מָלַק חוּץ לִמְקוֹמוֹ, וּמִצָּה הַדָּם חוּץ לִזְמַנּוֹ, אוֹ שֶׁמָּלַק חוּץ לִזְמַנּוֹ, וּמִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ, אוֹ שֶׁמָּלַק וּמִצָּה הַדָּם חוּץ לִמְקוֹמוֹ. חַטַּאת־הָעוֹף שֶׁמְּלָקָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, וּמִצָּה דָמָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ, אוֹ שֶׁמְּלָקָהּ חוּץ לִזְמַנָּהּ, וּמִצָּה דָמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ, אוֹ שֶׁמְּלָקָהּ וּמִצָּה דָמָהּ שֶׁלֹּא לִשְׁמָהּ - זֶה הוּא שֶׁלֹּא קָרַב הַמַּתִּיר כְּמִצְוָתוֹ. לֶאֱכֹל כַּזַּיִת בַּחוּץ וְכַזַּיִת לְמָחָר, כַּזַּיִת לְמָחָר וְכַזַּיִת בַּחוּץ, כַּחֲצִי זַיִת בַּחוּץ וְכַחֲצִי זַיִת לְמָחָר, כַּחֲצִי זַיִת לְמָחָר וְכַחֲצִי זַיִת בַּחוּץ - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה: זֶה הַכְּלָל: אִם מַחֲשֶׁבֶת הַזְּמַן קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם - פִּגּוּל, וְחַיָּבִין עָלָיו כָּרֵת. וְאִם מַחֲשֶׁבֶת הַמָּקוֹם קָדְמָה לְמַחֲשֶׁבֶת הַזְּמַן - פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. וַחֲכָמִים אוֹמְרִים: זֶה וָזֶה פָּסוּל, וְאֵין בּוֹ כָּרֵת. לֶאֱכֹל כַּחֲצִי זַיִת וּלְהַקְטִיר כַּחֲצִי זַיִת - כָּשֵׁר, שֶׁאֵין אֲכִילָה וְהַקְטָרָה מִצְטָרְפִין:

מַסֶּכֶת זְבָחִים פֶּרֶק ז

א. חַטַּאת־הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּה, כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת - כְּשֵׁרָה. כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה, כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת, כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה - פְּסוּלָה. עֲשָׂאָהּ לְמַעְלָה כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם - פְּסוּלָה: ב. עוֹלַת־הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַעְלָה, כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם עוֹלָה - כְּשֵׁרָה, כְּמַעֲשֵׂה עוֹלָה לְשֵׁם חַטָּאת - כְּשֵׁרָה, וּבִלְבַד שֶׁלֹּא עָלְתָה לַבְּעָלִים. כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם עוֹלָה, כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת - פְּסוּלָה. עֲשָׂאָהּ לְמַטָּה כְּמַעֲשֵׂה כֻלָּם - פְּסוּלָה: ג. וְכֵלָּן אֵינָן מִטַּמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה, וּמוֹעֲלִין בָּהֶן. חוּץ מֵחַטַּאת־הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּה כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת: ד. עוֹלַת־הָעוֹף שֶׁעֲשָׂאָהּ לְמַטָּה כְּמַעֲשֵׂה חַטָּאת לְשֵׁם חַטָּאת - רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר: מוֹעֲלִין בָּהּ. רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר: אֵין מוֹעֲלִין בָּהּ. אָמַר רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: מָה אִם חַטָּאת, שֶׁאֵין מוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ, כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ - מוֹעֲלִין בָּהּ. עוֹלָה שֶׁמּוֹעֲלִין בָּהּ לִשְׁמָהּ, כְּשֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ - אֵינוֹ דִּין שֶׁיִּמָּעֲלוּ בָהּ? אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא, אִם אָמַרְתָּ בַּחַטָּאת שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם עוֹלָה, שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ מְעִילָה, תֹּאמַר בְּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְשֵׁם חַטָּאת, שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה? אָמַר

לוֹ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר: וַהֲרֵי קָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן, בַּדָּרוֹם וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים יוֹכִיחוּ, שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה, וּמוּעֲלִין בָּהֶן, אַף אַתָּה אַל תִּתְמַהּ עַל הָעוֹלָה, שֶׁאַף־עַל־פִּי שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ לְדָבָר שֶׁאֵין בּוֹ מְעִילָה, שֶׁיִּמְעֲלוּ בָהּ. אָמַר לוֹ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ: לֹא, אִם אָמַרְתָּ בְּקָדְשֵׁי־קָדָשִׁים שֶׁשְּׁחָטָן בַּדָּרוֹם, וּשְׁחָטָן לְשֵׁם קָדָשִׁים קַלִּים, שֶׁכֵּן שִׁנָּה אֶת שְׁמָן בְּדָבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ אִסּוּר וְהֶתֵּר, תֹּאמַר בְּעוֹלָה שֶׁשִּׁנָּה אֶת שְׁמָהּ בְּדָבָר שֶׁכֻּלּוֹ הֶתֵּר?: ה. מָלַק בַּשְּׁמאל אוֹ בַלַּיְלָה, שָׁחַט חֻלִּין בִּפְנִים, וְקָדָשִׁים בַּחוּץ - אֵינָן מְטַמְּאִין בְּבֵית הַבְּלִיעָה. מָלַק בְּסַכִּין, מָלַק חֻלִּין בִּפְנִים, וְקָדָשִׁים בַּחוּץ, תּוֹרִין שֶׁלֹּא הִגִּיעַ זְמַנָּן, וּבְנֵי יוֹנָה שֶׁעָבַר זְמַנָּן, שֶׁיָּבֵשׁ גַּפָּהּ, וְשֶׁנִּסְמֵית עֵינָהּ, וְשֶׁנִּקְטְעָה רַגְלָהּ - מְטַמֵּא בְּבֵית הַבְּלִיעָה. זֶה הַכְּלָל: כֹּל שֶׁהָיָה פְּסוּלָהּ בַּקֹּדֶשׁ - אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. לֹא הָיָה פְּסוּלָהּ בַּקֹּדֶשׁ - מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. וְכָל הַפְּסוּלִים שֶׁמָּלְקוּ - מְלִיקָתָן פְּסוּלָה, וְאֵינָן מְטַמְּאוֹת בְּבֵית הַבְּלִיעָה: ו. מָלַק וְנִמְצָא טְרֵפָה - רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר: אֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר: מְטַמְּאָה בְּבֵית הַבְּלִיעָה. אָמַר רַבִּי מֵאִיר: מָה אִם נִבְלַת בְּהֵמָה שֶׁהִיא מְטַמְּאָה בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא - שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ. נִבְלַת הָעוֹף שֶׁאֵינָהּ מְטַמְּאָה בְּמַגָּע וּבְמַשָּׂא - אֵינוֹ דִּין שֶׁתְּהֵא שְׁחִיטָתָהּ מְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ? מַה מָּצִינוּ בִּשְׁחִיטָתָהּ שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ בַּאֲכִילָה, וּמְטַהֶרֶת אֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ - אַף מְלִיקָתָהּ שֶׁהִיא מַכְשַׁרְתָּהּ בַּאֲכִילָה, תְּטַהֵר אֶת טְרֵפָתָהּ מִטֻּמְאָתָהּ. רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר: דַּיָּהּ נִבְלַת בְּהֵמָה - שְׁחִיטָתָהּ מְטַהַרְתָּהּ, אֲבָל לֹא מְלִיקָתָהּ:

בְּלְחוֹדוֹי וְלָא מוֹרָא אַחֲרָא. וְתָא חֲזֵי צְלוֹתָא דְּמִנְחָה אַתְקִין
לֵיהּ יִצְחָק. וַדַּאי כְּמָה דְּאַתְקִין אַבְרָהָם צְלוֹתָא דְּצַפְרָא
לְקַבֵּל הַהוּא דַּרְגָּא דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ. וְכֵן (ד"א כָּךְ) יִצְחָק אַתְקִין
צְלוֹתָא דְּמִנְחָה לְקַבֵּל הַהוּא דַּרְגָּא דְּאִתְדַּבַּק בֵּיהּ. וְעַל דָּא
צְלוֹתָא דְּמִנְחָה מִכְּי נָטֵי שִׁמְשָׁא לְנַחֲתָא בְּדַרְגּוֹי לְסִטַר
מַעֲרָב. דְּהָא עַד לָא נָטֵה שִׁמְשָׁא לְצַד מַעֲרָב אִקְרֵי יוֹם
מִצַּפְרָא עַד הַהוּא זִמְנָא דִּכְתִיב (תהלים כב) חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם.
וְאִי תֵּימָא עַד חֲשֵׁכָה, תָּא חֲזֵי דִּכְתִיב (ירמיה ו) אוֹי נָא לָנוּ
כִּי פָנָה הַיּוֹם כִּי יִנָּטוּ צִלְלֵי עֶרֶב. כִּי פָנָה הַיּוֹם לְקַבֵּל
צְלוֹתָא דְּצַפְרָא דִּכְתִיב חֶסֶד אֵל כָּל הַיּוֹם, דְּהָא כְּדֵין שִׁמְשָׁא
אִיהוּ לְסִטַר מִזְרָח, כְּיוָן דְּנָטֵה שִׁמְשָׁא וְנַחֲתָא לְסִטַר מַעֲרָב,
הָא כְּדֵין אִיהוּ זִמְנָא דִּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה וּכְבָר פָּנָה הַיּוֹם וְאָתֵי
צִלְלֵי עֶרֶב וְאִתְעָר דִּינָא קַשְׁיָא בְּעָלְמָא. וּפָנָה הַיּוֹם דְּאִיהוּ
דַּרְגָּא דְּחֶסֶ"ד, וְנָטוּ צִלְלֵי עֶרֶב דְּאִינּוּן דַּרְגָּא דְּדִינָא קַשְׁיָא,
וּכְדֵין אִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא וְאִתּוֹקַד הֵיכְלָא. וְעַל דָּא תָּנִינָן
דְּהֵא בַּר נָשׁ זְהִיר בִּצְלוֹתָא דְּמִנְחָה דְּאִיהוּ זִמְנָא דְּדִינָא
קַשְׁיָא שַׁרְיָא בְּעָלְמָא. יַעֲקֹב אַתְקִין צְלוֹתָא דְּעַרְבִית דְּהָא
אִיהוּ אַתְקִין לָהּ וְזָן לָהּ בְּכָל מַה דְּאִצְטְרִיךְ, וַדַּאי וא"ו
אַתְקִין לְהֵ"א, וְהֵ"א אִתְּזָנַת מִן וא"ו דְּלִית לָהּ נְהוֹרָא
מִגַּרְמָהּ כְּלָל. וּבְגִין כָּךְ תְּפִלַּת עַרְבִית רְשׁוּת דְּהָא אִתְכְּלִילַת
בִּצְלוֹתָא דְּיוֹמָא בְּגִין לְאִתְנַהֲרָא, וְהַשְׁתָּא לָאו זִמְנָא אִיהוּ.
וְאוֹקִימְנָא לָהּ דְּהָא לָא אִתְגַּלְיָא נְהוֹרָא דִּימָמָא דְּיִנְהִיר לָהּ,
וְאִיהִי שָׁלְטָא בַּחֲשׁוֹכָא עַד זִמְנָא דְּפַלְגוּת לֵילְיָא דְּאִשְׁתַּעְשַׁע
קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא עִם צַדִּיקַיָּא בְּגִנְתָּא דְּעֵדֶן, וּכְדֵין אִיהוּ
זִמְנָא לְאִשְׁתַּעְשָׁעָא בַּר נָשׁ (ס"א וּלְמַלְעֵי) בְּאוֹרַיְתָא כְּמָה
דְּאִתְּמַר. תָּא חֲזֵי דָּוִד אָתָא וַאֲמַר אִלֵּין תִּלַּת זִמְנִין דְּצְלוֹתֵי

דִּכְתִיב (תהלים נה) עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרַיִם הָא תְּלָתָא, וְאִיהוּ לָא צַלֵּי אֶלָּא תְּרֵי מִנַּיְהוּ, דִּכְתִיב אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה וְלָא יַתִּיר, דָּא לְצִלּוֹתָא דְצַפְרָא וְדָא לְצִלּוֹתָא דְמִנְחָה, בְּגִין כָּךְ אָשִׂיחָה וְאֶהֱמֶה דַּיְיקָא, בְּצַפְרָא דְאִיהוּ שַׁעְתָּא דְחֶסֶד סַגֵּי לֵיהּ בְּחֶסֶד בְּאָשִׂיחָה, וּבְמִנְחָה דְהוּא שַׁעְתָּא דְדִינָא קַשְׁיָא בָּעֵי הַמָּיָה וּבְגִין כָּךְ וְאֶהֱמֶה. וּלְבָתַר כַּד אִתְפְּלִיג לֵילְיָא הֲוָה קָם בְּשִׁירִין וְתוּשְׁבְּחָן כְּדְקָא [דף קלג ע"א] יָאוֹת דִּכְתִיב (תהלים ס"ב) וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עִמִּי וְהָא אִתְּמַר. קָם רַבִּי שִׁמְעוֹן וַאֲזָלוּ. אֲזַל הַהוּא בַּר נָשׁ בַּהֲדֵיהּ עַד טְבֶרְיָה. עַד דַּהֲווֹ אָזְלוּ, אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן תָּא חֲזֵי תְּפִלּוֹת כְּנֶגֶד תְּמִידִין תִּקְנוּם רַבָּנָן דְּאַנְשֵׁי כְּנֶסֶת הַגְּדוֹלָה, בְּגִין דְּאַשְׁכְּחָן תְּרֵי דִּכְתִיב (במדבר כח) אֶת הַכֶּבֶשׂ אֶחָד תַּעֲשֶׂה בַבֹּקֶר וְאֶת הַכֶּבֶשׂ הַשֵּׁנִי תַּעֲשֶׂה בֵּין הָעַרְבָּיִם. וְאִינוּן מִתְקָרְבִין בְּהַנֵּי תְּרֵי זִמְנֵי דְיוֹמָא דְאִינוּן זִמְנִין לְצִלּוֹתָא. אָמַר הַהוּא גַּבְרָא הָא בְקַדְמֵיתָא אָבוֹת תִּקְנוּם לְהַנֵּי צְלוֹתֵי, וּמַה דְּאַתְקִינוּ אַבְרָהָם וְיִצְחָק הוּא עִקָּרָא, וּמַה דְּאַתְקִין יַעֲקֹב דְּאִיהוּ שִׁבְחָא דַּאֲבָהָן אַמַּאי אִיהוּ רְשׁוּת וְלָא עִקָּרָא כְּהַנֵּי. אָמַר רַבִּי שִׁמְעוֹן הָא (רכט ב) אִתְּמַר. אֲבָל תָּא חֲזֵי הַנֵּי תְּרֵי זִמְנֵי דִּתְרֵי צְלוֹתֵי לָאו אִינוּן אֶלָּא לְחַבְּרָא לְיַעֲקֹב בְּעַדְבֵיהּ, כְּיוָן דְּאִתְחַבָּרוּ דָּא בְּדָא אֲנַן לָא צְרִיכִין יַתִּיר, דְּכְיוָן דְּאִתְיְהִיבַת אִתְּתָא בֵּין תְּרִין דְּרוֹעִין וְאִתְחַבְּרַת בְּגוּפָא לָא אִצְטְרִיךְ יַתִּיר, וְעַל דָּא אֲנַן בָּעִינָן לְאִתְעָרָא תְּרִין דְּרוֹעִין בְּגִין דְּאִתְיְהִיבַת בֵּינַיְיהוּ, כְּיוָן דְּאִיהִי בֵּינַיְיהוּ גוּפָא וְאִתְּתָא מִלַּיְיהוּ בִּלְחִישׁוּ דִּלָּא לְאַדְכָּרָא. וּבְגִין כָּךְ יַעֲקֹב מְשַׁמֵּשׁ בַּמָּרוֹם תָּנִינָן מַאי בַּמָּרוֹם כְּמָה דְאַתְּ אָמַר (תהלים צב) וְאַתָּה מָרוֹם לְעוֹלָם יי׳. וְכֹלָּא אִיהוּ רָזָא לְיִדְעֵי מִדִּין. אָתוֹ רַבִּי אַבָּא וְהַהוּא יוּדָאי וְנָשְׁקוּ יְדוֹי. אָמַר רַבִּי

אַבָּא עַד יוֹמָא דֵּין לָא קָאִימְנָא בִּמְלָה דָּא בַּר הַשְׁתָּא. זַכָּאָה חוּלָקִי דְּזָכֵינָא לְמִשְׁמַע לֵיהּ:

וַיִּבְיאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ. אֲמַר רַבִּי יוֹסֵי הַאי קְרָא קַשְׁיָא. הָאֹהֱלָה. לְאֹהֶל שָׂרָה אִמּוֹ מִבָּעֵי לֵיהּ, מַאי הָאֹהֱלָה. דְּאַהְדְּרַת תַּמָּן שְׁכִינְתָּא, בְּגִין דְּכָל זִמְנָא דְּשָׂרָה קַיְימָא בְּעָלְמָא שְׁכִינְתָּא לָא אַעְדֵּי מִינָהּ, וּשְׁרָגָא דָּוָה דְּלֵיקַת מֵעֶרֶב שַׁבָּת לְעֶרֶב שַׁבָּת וְהָוָה נָהִיר כָּל אִינּוּן יוֹמֵי דְּשַׁבַּתָּא, בָּתַר דְּמִיתַת כָּבְתָה הַהִיא שְׁרָגָא, כֵּיוָן דְּאָתַת רִבְקָה אַהְדְּרַת שְׁכִינְתָּא וּשְׁרָגָא אַדְלֵיקַת. שָׂרָה אִמּוֹ, דְּדָמְיָא לְשָׂרָה בְּכָל עוֹבָדָהָא. רִבִּי יְהוּדָה אָמַר כְּמָה דִּדְיוֹקְנֵיהּ דְּיִצְחָק הָוָה כִּדְיוֹקְנֵיהּ דְּאַבְרָהָם, וְכָל מַאן דְּחָמֵי לְיִצְחָק אָמַר דָּא אַבְרָהָם וְדַאי אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הָכֵי נָמֵי רִבְקָה דְּיוֹקְנָהּ מַמָּשׁ חָוֹת דְּיוֹקְנָא דְּשָׂרָה, וּבְגִין כָּךְ שָׂרָה אִמּוֹ וַדַּאי. אָמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בְּכֹלָּא הָכֵי הוּא, אֲבָל תָּא חֲזֵי רָזָא אִיהוּ דְּאַף עַל גַּב דְּשָׂרָה מִיתַת, דְּיוֹקְנָהּ לָא אַעְדֵּי מִן בֵּיתָא, וְלָא אִתְחֲזֵי תַּמָּן מִיּוֹמָא דְּמִיתַת עַד דַּאֲתַת רִבְקָה, כֵּיוָן דְּעָאלַת רִבְקָה אִתְחֲזִיאַת דְּיוֹקְנָא דְּשָׂרָה, דִּכְתִיב וַיְבִיאֶהָ יִצְחָק הָאֹהֱלָה וגו' מִיָּד שָׂרָה אִמּוֹ אִתְחֲזִיאַת תַּמָּן, וְלָא הָוָה חָמֵי לָהּ בַּר יִצְחָק בִּלְחוֹדוֹי כַּד אָעִיל תַּמָּן, וְעַל דָּא וַינָּחֶם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ [ס"א מַאי אַחֲרֵי אִמּוֹ, אַחֲרֵי] דְּאִמּוֹ אִתְחֲזִיאַת וְאִזְדַּמְנָא בְּבֵיתָא, וְעַל דָּא לָא כְּתִיב אַחֲרֵי מִיתַת אִמּוֹ, אֶלָּא אַחֲרֵי אִמּוֹ. רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר מַאי שְׁנָא דִּכְתִיב בֵּיהּ בְּיִצְחָק וַיִּקַּח אֶת רִבְקָה וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה וַיֶּאֱהָבֶהָ. כֵּיוָן דַּאֲמַר וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה לָא יְדַעְנָא דְּהוּא רָחִים לָהּ, דְּהָא כָּל בְּנֵי עָלְמָא רַחֲמֵי לְנַשַּׁייהוּ. מַאי שְׁנָא בְּיִצְחָק דִּכְתִיב בֵּיהּ וַיֶּאֱהָבֶהָ.

אֶלָּא וַדַּאי אִתְעֲרוּתָא דִּרְחִימוּ דִּדְכוּרָא לְגַבֵּי אִתְּתָא לָאו אִיהוּ אֶלָּא שְׁמָאלָא דִּכְתִיב (שיר ב) שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי. וְחִשָּׁךְ וְלַיְלָה כְּחַד אִינּוּן, וּשְׁמָאלָא אִתְעַר רְחִימוּ תָּדִיר לְגַבֵּי נוּקְבָא וְאָחִיד בָּהּ, וְעַל דָּא אַף עַל גַּב דְּאַבְרָהָם (ס"א הַוָּה) רָחִים לָהּ לְשָׂרָה לָא כְתִיב בֵּיהּ וַיֶּאֱהַב אֶלָּא בְּיִצְחָק. וְאִי תֵּימָא וַיֶּאֱהַב יַעֲקֹב אֶת רָחֵל, סִטְרָא דְּיִצְחָק דַּהֲוָה בֵּיהּ קָעָבִיד לֵיהּ. תָּא חֲזֵי אַבְרָהָם כַּד חָמָא לְשָׂרָה (ס"א לְרִבְקָה) הֲוָה מְחַבֵּק לָהּ וְלָא יָתִיר, אֲבָל יִצְחָק דְּאִיהוּ בַּעֲלָה אָחִיד בָּהּ וְשַׁוֵּי דְּרוֹעֵיהּ תְּחוֹת רֵישָׁהּ דִּכְתִיב שְׂמֹאלוֹ תַּחַת לְרֹאשִׁי וִימִינוֹ תְּחַבְּקֵנִי. לְבָתַר אָתָא יַעֲקֹב וְשִׁמֵּשׁ עַרְסָא וְאוֹלִיד תְּרֵיסַר שִׁבְטִין כֻּלָּא כְּדְקָא יָאוֹת. וְתָא חֲזֵי אַבָּהָן כֻּלְּהוּ בְּרָזָא חָדָא [דף קלג ע"ב] אֲזָלוּ. וְכֻלְּהוּ שִׁמְּשׁוּ בְּאַרְבַּע נָשִׁין כָּל חַד מִנַּיְהוּ, אַבְרָהָם בְּאַרְבַּע שָׂרָה וְהָגָר וּתְרֵי פִּלַגְשִׁים. דִּכְתִיב וְלִבְנֵי הַפִּלַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם, פִּלַגְשִׁים תְּרֵי הָא אַרְבַּע. יִצְחָק בְּרָזָא דְּאַרְבַּע דְּסִטְרוֹי דְּרִבְקָה, דִּכְתִיב וַיִּקַּח אֶת רִבְקָה חַד. וַתְּהִי לוֹ לְאִשָּׁה תְּרֵי. וַיֶּאֱהַבֶהָ תְּלַת. וַיִּנָּחֵם יִצְחָק אַחֲרֵי אִמּוֹ הָא אַרְבַּע. לְקַבֵּל דָּא הֲוֹו לְיַעֲקֹב אַרְבַּע נָשִׁין. וְכֻלָּא בְּרָזָא חָדָא. רִבִּי חִיָּיא אָמַר אַבְרָהָם וְיִצְחָק שִׁמְּשׁוּ כָּל חַד בְּאִתְּתָא חָדָא בְּרָזָא דְּקוּדְשָׁא. אַבְרָהָם בְּשָׂרָה, יִצְחָק בְּרִבְקָה, וְלְקַבֵּל תַּרְוַוֵיהוּ הֲווֹ אַרְבַּע נָשִׁין לְיַעֲקֹב בִּתְרִין חוּלְקִין. רִבִּי שִׁמְעוֹן אָמַר סְלִיקוּ מִלִּין לְאַתְרַייהוּ. דְּהָא כֻּלָּא בְּרָזָא קַדִּישָׁא אִתְעֲבַד וְכֻלָּא בְּרָזָא חָדָא:

וַיּוֹסֶף אַבְרָהָם וַיִּקַּח אִשָּׁה וּשְׁמָהּ קְטוּרָה. קְטוּרָה דָּא הִיא הָגָר. דְּהָא תְּנִינָן בָּתַר דְּאִתְפְּרָשָׁא הָגָר מִנֵּיהּ דְּאַבְרָהָם וְטָעֲתַת בָּתַר גְּלוּלֵי דַּאֲבוּהָ, לְבָתַר אִתְקַשְׁרָא בְּעוּבָדִין דְּכַשְׁרָן,

וּבְגִין כָּךְ אִשְׁתַּנֵּי שְׁמָהּ וְאִקְרֵי קְטוּרָה בְּעוֹבָדִין דְּכָשְׁרָן, וְשָׁדַר אַבְרָהָם וְנָסְבָהּ לֵיהּ לְאִנְתּוּ. מִכָּאן דְּשִׁנּוּי שְׁמָא מְכַפֵּר חוֹבִין, וְעַל דָּא אִשְׁתַּנֵּי שְׁמָהּ. וַיּוֹסֵף אַבְרָהָם, מַאי וַיּוֹסֶף, אִי תֵּימָא דְּעַל שָׂרָה אִיהוּ דְּאוֹסִיף, לָאו הָכֵי. אֶלָּא בְּיוֹמָהָא דְּשָׂרָה אִזְדַּוּוג בַּהֲדָהּ זִמְנָא חָדָא, וּלְבָתַר תְּרֵיךְ לָהּ עַל עִסְקֵי דְּיִשְׁמָעֵאל, וּלְבָתַר וַיּוֹסֶף כְּמִלְּקַדְמִין זִמְנָא אָחֳרָא עַל מָה דְּנָסִיב לָהּ בְּקַדְמֵיתָא. וּכְפוּם דְּשַׁנֵּי עוֹבָדָהָא הָכֵי נָמֵי שַׁנֵּי שְׁמָהּ. תָּא חֲזֵי דְּאָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר וְיָבִיאָהּ יִצְחָק הָאֹהֱלָה שָׂרָה אִמּוֹ. דְּאִתְגַּלְיָא דְּיוֹקְנָא דְּשָׂרָה וְיִצְחָק אִתְנַחֲמוּ אַחֲרֵי דְּאִתְגַּלְיָא אִמּוֹ, וּדְיוֹקְנָהָא הֲוָה חָמֵי כָּל יוֹמָא. וְאַבְרָהָם אַף עַל גַּב דְּאִינְסִיב לָא עָאל בְּהַהוּא בֵּיתָא וְלָא אָעִיל לָהּ לְהַאי אִתְּתָא תַּמָּן, בְּגִין דְּשִׁפְחָה לָא תִירַשׁ גְּבִירְתָּהּ. וּבְאֹהֶל דְּשָׂרָה לָא אִתְחֲזֵי אִתְּתָא אָחֳרָא אֶלָּא רִבְקָה. וְאַבְרָהָם אַף עַל גַּב דַּהֲוָה יָדַע דְּדִיוֹקְנָא דְּשָׂרָה אִתְגַּלְיָא תַּמָּן, שַׁבְקֵיהּ לְיִצְחָק הַהוּא אֹהֶל לְמֶחֱמֵי דְּיוֹקְנָא דְּאִמֵּיהּ כָּל יוֹמָא. יִצְחָק וְלָא אַבְרָהָם, הָדָא הוּא דִּכְתִיב וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק. אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ דַּיְיקָא, דָּא הַהוּא דְּיוֹקְנָא דְּשָׂרָה בְּהַהוּא מַשְׁכְּנָא. דָּבָר אַחֵר וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק, רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה לְאִתְדַּבְקָא יִצְחָק בְּדַרְגָּא דְּחוֹלָקֵיהּ כְּדְקָא יָאוֹת. תָּא חֲזֵי הָכָא אִתְכְּלִיל אֶשָּׁא בְּמַיָּא, וַדַּאי אֶשָּׁא נָטֵיל מַיָּא, מַשְׁמַע וַיִּתֵּן אַבְרָהָם אֶת כָּל אֲשֶׁר לוֹ לְיִצְחָק דָּא מַיָּא דְּאִתְכְּלִיל בְּאֶשָּׁא. וּבְקַדְמֵיתָא אִתְכְּלִיל כַּחֲדָא אֶשָּׁא בְּמַיָּא. אֵימָתַי, בְּשַׁעְתָּא דְּעָקַד לֵיהּ לְיִצְחָק לְמֶעְבַּד בֵּיהּ דִּינָא כְּדִין אִתְכְּלִיל אֶשָּׁא בְּמַיָּא. וְהַשְׁתָּא אִתְכְּלִילוּ מַיָּא בְּאֶשָּׁא, לְמֶהֱוֵי כֻּלָּא רָזָא דִּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה׃

וְלִבְנֵי הַפִּילַגְשִׁים אֲשֶׁר לְאַבְרָהָם נָתַן אַבְרָהָם מַתָּנוֹת. מַאי מַתָּנוֹת. אִלֵּין סִטְרֵי דַּרְגִּין תַּתָּאִין דְּאִינּוּן שִׁמְהָן דְּסִטְרֵי רוּחַ מְסָאֲבָא בְּגִין לְאַשְׁלָמָא דַּרְגִּין, וְאִסְתַּלַק יִצְחָק עַל כֻּלָּא בְּמְהֵימְנוּתָא עִלָּאָה כְּדְקָא חָזֵי. בְּנֵי הַפִּילַגְשִׁים, אִלֵּין הַווּ בְּנֵי קְטוּרָה פִּלֻּגֶשׁ בְּקַדְמִיתָא וּפִלֻּגֶשׁ הַשְׁתָּא. רַבִּי חִיָּיא אֲמַר פִּלַגְשִׁים מַמָּשׁ. וַיְשַׁלְּחֵם מֵעַל יִצְחָק בְּנוֹ, דְּלָא לְשַׁלְטָאָה לְגַבֵּיהּ דְּיִצְחָק. בְּעוֹדֶנּוּ חַי, בְּעוֹד דַּהֲוָה אַבְרָהָם חַי וְקַיָּים בְּעַלְמָא דְּלָא יְקַטְרְגוּן לֵיהּ לְבָתַר, וּבְגִין דְּיִתְתַּקַּן יִצְחָק בְּסִטְרָא דִּינָא קַשְׁיָא עִלָּאָה לְאִתְתַּקְפָּא עַל כֻּלְּהוּ, וְכֻלְּהוּ אִתְכַּפְיָין קַמֵּיהּ. קֵדְמָה אֶל אֶרֶץ קֶדֶם, בְּגִין דְּתַמָּן אִינּוּן סִטְרֵי חַרְשֵׁי מְסָאֲבֵי. תָּא חֲזֵי כְּתִיב (מלכים א ה) וַתֵּרֶב חָכְמַת שְׁלֹמֹה מֵחָכְמַת כָּל בְּנֵי קֶדֶם. אִלֵּין אִינּוּן דַּהֲווֹ מִבְּנֵי (אינון) בְּנֵי פִּילַגְשִׁים דְּאַבְרָהָם, וְהָא אוּקִימְנָא דְּהָא בְּאִינּוּן הַרְרֵי קֶדֶם אִינּוּן דְּאוֹלְפִין חַרְשִׁין לִבְנֵי נָשָׁא, וּמֵהַהִיא אֶרֶץ קֶדֶם נְפָקוּ לָבָן וּבְעוּר וּבִלְעָם בְּנוֹ וְכֻלְּהוּ חַרְשֵׁי וְהָא אוּקְמוּהָ. רַבִּי חִזְקִיָּה פָּתַח וַאֲמַר (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשִּׁיסָה יַעֲקֹב [דף קלד ע"א] וְיִשְׂרָאֵל לְבוֹזְזִים הֲלֹא יי' וגו'. תָּא חֲזֵי מִזְּמְנָא דְּאִתְחָרַב בֵּי מַקְדְּשָׁא בִּרְכָאן לָא שַׁרְיָין בְּעַלְמָא וְאִתְמְנָעוּ, כְּבֵיכוֹל אִתְמְנָעוּ מֵעֵילָא וְתַתָּא, וְכָל אִינּוּן שְׁאָר דַּרְגִּין תַּתָּאִין מִתְתַּקְפֵי וְאָזְלֵי וְשָׁלְטֵי עֲלַיְיהוּ דְּיִשְׂרָאֵל בְּגִין דְּאִינּוּן גָּרְמוּ בְּחוֹבַיְיהוּ. הַאי קְרָא לָא אִתְיַישְׁבָן מִלֵּיהּ דִּכְתִיב מִי נָתַן לְמִשִּׁיסָה יַעֲקֹב, כְּיוָן דַּאֲמַר מִי נָתַן לְמִשִּׁיסָה יַעֲקֹב וְיִשְׂרָאֵל, מַהוּ חָטָאנוּ לוֹ, חָטְאוּ לוֹ מִבְּעֵי לֵיהּ, וְאִי אֲמַר חָטָאנוּ לוֹ, מַאי וְלֹא אָבוֹ, וְלֹא אָבִינוּ מִבְּעֵי לֵיהּ. אֶלָּא בְּשַׁעְתָּא דְּאִתְחָרַב מַקְדְּשָׁא וְאִתּוֹקַד הֵיכְלָא וְעַמָּא אִתְגְּלֵי, בְּעָיָא שְׁכִינְתָּא לְאִתְעַקְּרָא מִדּוּכְתָּהּ וּלְמֵיהַךְ עִמְּהוֹן בְּגָלוּתָא, אָמְרָה אִיהִךְ

בְּקַדְמֵיתָא לְמֶחֱמֵי בֵּיתָאי וְהֵיכָלָאי וְאֶפְקוֹד עַל דּוּכְתֵּי דְּכַהֲנֵי וְלֵיוָאֵי דַּהֲווֹ פָּלְחִין בְּבֵיתָאי. אֲמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בְּהַהִיא שַׁעְתָּא אִסְתַּכְּלַת כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל לְעֵילָּא וְחָמַאת דְּבַעֲלָהּ אִסְתַּלַּק מִנָּהּ לְעֵילָּא לְעֵילָּא, נָחֲתַת לְתַתָּא עָאלַת בְּבֵיתָא וְאִסְתַּכְּלַת בְּכָל אִינּוּן דּוּכְתֵּי, וְאִשְׁתְּמַע קָלָא לְעֵילָּא לְעֵילָּא וְאִשְׁתְּמַע קָלָא לְתַתָּא הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (ירמיה לא) קוֹל בְּרָמָה נִשְׁמָע נְהִי בְכִי תַּמְרוּרִים רָחֵל מְבַכָּה עַל בָּנֶיהָ וגו׳ וְאוֹקְמוּהָ. כֵּיוָן דְּעָאלַת בְּגָלוּתָא אִסְתַּכְּלַת בְּעַמָּא וְחָמַאת דְּדָחֲקֵי לוֹן וְרָמְסֵי לוֹן בְּגָלוּתָא בֵּין רַגְלַיְיהוּ דִּשְׁאַר עַמִּין כְּדֵין אָמְרַת (ישעיה מב) מִי נָתַן לְמִשִּׁיסָּה יַעֲקֹב וגו׳. וְאִינּוּן אָמְרִין הֲלָא יי׳ זוֹ חָטָאנוּ לוֹ. וְהִיא אָמְרַת וְלֹא אָבוּ בִּדְרָכָיו הָלוֹךְ וְלֹא שָׁמְעוּ בְּתוֹרָתוֹ. וּבְשַׁעְתָּא דְּזַמִּין קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא לְמִפְקַד עַל עַמֵּיהּ, כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל תֵּיתוּב מִן גָּלוּתָא בְּקַדְמֵיתָא אָמַר לֵיהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא תְּיהַךְ לְבֵיתָא, בְּגִין דְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ יִתְבְּנֵי בְּקַדְמֵיתָא, וְיֵימָא לָהּ קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא קוּמִי מֵעַפְרָא. הֵיא תָּבַת וְאָמְרָה לְאָן אֵתַר אֵיהַךְ בֵּיתָאי חָרַב הֵיכָלִי אִתּוֹקַד בְּנוּרָא. עַד דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא יִבְנֵי בֵּי מַקְדְּשָׁא בְּקַדְמֵיתָא וְיַתְקֵין הֵיכָלָא וְיִבְנֵי קַרְתָּא דִּירוּשְׁלֵם, וּלְבָתַר יוֹקִים לָהּ מֵעַפְרָא. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב (תהלים קמז) בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי׳ וגו׳. בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם בְּקַדְמֵיתָא וּלְבָתַר נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס, וְיֵימָא לָהּ (ישעיה נב) הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַיִם וגו׳. וְיִתְכַּנֵּישׁ גָּלוּתְהוֹן דְּיִשְׂרָאֵל. הַדָּא הוּא דִּכְתִיב בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יי׳, בְּקַדְמֵיתָא, וּלְבָתַר נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס. וּכְדֵין הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם דָּא תְּחִיַּית הַמֵּתִים. וּכְתִיב (יחזקאל לו) וְאֶת רוּחִי אֶתֵּן בְּקִרְבְּכֶם וְעָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר בְּחֻקַּי תֵּלֵכוּ וגו׳.

בָּרוּךְ יי׳ לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

פָּרָשַׁת וְאֵלֶּה תוֹלְדוֹת יִצְחָק

וְאֵלֶּה תוֹלְדוֹת יִצְחָק וגו'.
פְּתַח ר' חִיָּיא וַאֲמַר (תהלים ק"ו) מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי' יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, ת"ח, כַּד בָּעָא קב"ה וְסָלִיק בִּרְעוּתָא קַמֵּיהּ לְמִבְרֵי עַלְמָא, הֲוָה מִסְתַּכֵּל בְּאוֹרַיְתָא, וּבְרָא לֵיהּ, וּבְכָל עוֹבָדָא וְעוֹבָדָא דִּבְרָא קב"ה בְּעַלְמָא, הֲוָה מִסְתַּכֵּל בְּאוֹרַיְתָא, וּבְרָא לֵיהּ, הַדָּא הוּא דִּכְתִיב, (משלי ח') וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אָמוֹן וָאֶהְיֶה שַׁעֲשׁוּעִים יוֹם יוֹם אַל תִּקְרֵי אָמוֹן, אֶלָּא אוּמָּן.

כַּד בָּעָא לְמִבְרֵי אָדָם אָמְרָה תּוֹרָה קַמֵּיהּ, אִי ב"נ יִתְבְּרֵי, וּלְבָתַר יֶחֱטֵי, וְאַנְתְּ תִּידוֹן לֵיהּ, אַמַּאי יְהוֹן עוֹבָדֵי יָדָךְ לְמַגָּנָא, דְּהָא לָא יֵיכוֹל לְמִסְבַּל דִּינָךְ, אֲמַר לָהּ קב"ה, הָא אַתְקִינַת תְּשׁוּבָה, עַד לָא בָּרֵאתִי עַלְמָא, אֲמַר קב"ה

מִדְרָשׁ הַנֶּעְלָם

וְאֵלֶּה תוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק.
רִבִּי יִצְחָק פָּתַח, הַדּוֹדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ וגו'. ת"ר, לֶעָתִיד לָבֹא, הקב"ה מְחַיֶּה אֶת הַמֵּתִים, וְינַעֵר אוֹתָם מֵעַפְרָם, שֶׁלֹּא יְהוּ בְּנִין עָפָר, כְּמוֹת שֶׁהָיוּ בַּתְּחִלָּה, שֶׁנִּבְרְאוּ מֵעָפָר מַמָּשׁ, דְּבָר שֶׁאֵינוֹ מִתְקַיֵּים, הה"ד (בראשית ב') וַיִּיצֶר ה' אֱלֹקִים אֶת הָאָדָם עָפָר מִן הָאֲדָמָה. וּבְאוֹתָהּ שָׁעָה יִתְנַעֲרוּ מֵעָפָר, מֵאוֹתוֹ הַבִּנְיָן, וְיַעַמְדוּ בְּבִנְיָן מְקוּיָּם, לִהְיוֹת לָהֶם קִיּוּמָא, הה"ד (ישעיה נ"ב) הִתְנַעֲרִי מֵעָפָר קוּמִי שְׁבִי יְרוּשָׁלַם, יִתְקַיְּימוּ בְּקִיּוּמָא. וְיַעֲלוּ מִתַּחַת לָאָרֶץ, וְיִקַּבְּלוּ נִשְׁמָתָם בָּאָרֶץ יִשְׂרָאֵל. בְּאוֹתָהּ שָׁעָה, יַצִּיף קב"ה, כָּל מִינֵי רֵיחִין שֶׁבַּג"ע עֲלֵיהֶם, הה"ד (שיר ז') הַדּוֹדָאִים נָתְנוּ רֵיחַ.

אָמַר רַבִּי יִצְחָק, אַל תִּקְרֵי לְעַלְמָא, בְּשַׁעֲתָא דַּעֲבַד לֵיהּ, הַהוּא דְּאִים, אֶלָּא הַהוּא דְּאִים, וּבְרָא לְאָדָם, א"ל עַלְמָא זֶהוּ הַגּוּף וְהַנְּשָׁמָה, שֶׁהֵם הוֹלְכִים וְרָעִים זֶה עִם זֶה. רַב נַחְמָן אָמַר, הוּא דְּאִים מַמָּשׁ, מַה הַהוּא דְּאִים מוֹלִידִים אַהֲבָה בָּעוֹלָם, אַף הֵם מוֹלִידִים אַהֲבָה בָּעוֹלָם. וּמַאי נָתְנוּ רֵיחַ, כִּשְׁרוֹן מַעֲשֵׂיהֶם, לָדַעַת וּלְהַכִּיר לְבוֹרְאָם.

וְעַל פְּתָחֵינוּ: אֵלּוּ פִּתְחֵי שָׁמַיִם, שֶׁהֵם פְּתוּחִים לְהוֹרִיד נְשָׁמוֹת לְפָגָרִים. כָּל מְגָדִים: אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת. חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים: אוֹתָם שֶׁיָּצְאוּ נִשְׁמָתָם מֵהַיּוֹם כַּמָּה שָׁנִים, וְאוֹתָם שֶׁיָּצְאוּ נִשְׁמָתָם מִימִים מוֹעָטִים, וְזָכוּ בְּכִשְׁרוֹן מַעֲשֵׂיהֶם, לְהִכָּנֵם בָּעוֹלָם הַבָּא, כֻּלָּם עֲתִידִים לֵירֵד בְּבַת אַחַת, לְהִכָּנֵם בְּגוּפוֹת הַמּוּכָנִים לָהֶם.

אָמַר רַבִּי אַחָא בַּר יַעֲקֹב, בַּת קוֹל יוֹצֵאת וְאוֹמֶרֶת, חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים הוֹדִי צָפַנְתִּי לָךְ. צָפַנְתִּי אוֹתָם, בְּאוֹתָם הָעוֹלָמוֹת. לָךְ: בִּשְׁבִילֵךְ, בִּשְׁבִיל לְעַלְמָא, בִּשַׁעֲתָא דַּעֲבַד לֵיהּ, הַהוּא דְּאִים, וּבְרָא לְאָדָם, א"ל עַלְמָא אַנְתְּ וְנִימוֹסָךְ, לָא קָיְימִין אֶלָּא עַל אוֹרַיְתָא. וּבְג"כ בְּרָאתִי לֵיהּ לְאָדָם בָּךְ, בְּגִין דְּיִתְעַסַּק בָּהּ. וְאִי לָאו, הָא אֲנָא אַהֲדַר לָךְ, לְתֹהוּ וָבֹהוּ וְכֹלָּא בְּגִינֵיהּ דְּאָדָם קָיְימָא, הה"ד (ישעיה מ"ה) אֲנֹכִי עָשִׂיתִי אֶרֶץ וְאָדָם עָלֶיהָ בָּרָאתִי. וְאוֹרַיְתָא קָיְימָא וּמַכְרְזָא קַמַּיְיהוּ דִּבְנֵי נָשָׁא, בְּגִין דְּיִתְעַסְּקוּ וְיִשְׁתַּדְּלוּ בָּהּ וְלֵית מַאן דְּיָרְכִין אוּדְנַיְיהּ. ת"ח כָּל מַאן דְּאִשְׁתַּדַּל בְּאוֹרַיְתָא אִיהוּ קַיָּים עַלְמָא, וְקַיָּים כָּל עוֹבָדָא וְעוֹבָדָא עַל תְּקוּנֵיהּ כְּדָקָא יָאוֹת, וְלֵית לָךְ כָּל שַׁיְיפָא וְשַׁיְיפָא דְּקָיְימָא בֵּיהּ בְּבַר נָשׁ, דְּלָא חַוִי לְקִבְלֵיהּ בְּרִיָּה בְּעַלְמָא. דְּהָא כְּמָה דְּבַר נָשׁ אִיהוּ מִתְפַּלַּג שַׁיְיפִין, וְכֻלְּהוּ קָיְימִין דַּרְגִּין עַל דַּרְגִּין מִתְתַּקְנִין אִלֵּין עַל אִלֵּין וְכֻלְּהוּ חַד גּוּפָא, הָכֵי נָמֵי

עַלְמָא, כָּל אינון בְּרִיִּין כְּלִהוּ שַׁיְיפִין שַׁיְיפִין, וְקָיְימִין אִלֵּין עַל אִלֵּין, וְכַד מִתְתַּקְנָן כְּלִהוּ, הָא גוּפָא מַמָּשׁ. וְכֹלָּא כְּגַוְונָא דְּאוֹרַיְתָא, דְּהָא אוֹרַיְתָא כֹּלָּא, שַׁיְיפִין וּפִרְקִין, וְקָיְימִין אִלֵּין עַל אִלֵּין, וְכַד מִתְתַּקְנָן כְּלִהוּ, אִתְעֲבִידוּ חַד גּוּפָא. כֵּיוָן דְּאִסְתַּכַּל דָּוִד בְּעוֹבָדָא דָּא, פְּתַח וַאֲמַר (תהלים קד) מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יי׳ כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ. **בְּאוֹרַיְתָא** אינון כָּל רָזִין עִלָּאִין חַתִּימִין, דְּלָא יָכְלִין לְאִתְדַּבָּקָא, בְּאוֹרַיְתָא כָּל אינון מִלִּין עִלָּאִין, דְּאִתְגַּלְיָין וְלָא אִתְגַּלְיָין, בְּאוֹרַיְתָא אינון כָּל מִלִּין דְּלְעֵילָּא וּלְתַתָּא, כָּל מִלִּין דְּעַלְמָא דֵּין, וְכָל מִלִּין דְּעַלְמָא דְּאָתֵי בְּאוֹרַיְתָא אינון, וְלֵית מַאן דְּיַשְׂגַּח וְיָדַע לוֹן, וּבְגִין כָּךְ כְּתִיב, (תהלים ק״ו) מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ.

ת״ח אַתָּא שְׁלֹמֹה וּבָעָא שֶׁאַתָּה גּוֹף קָדוֹשׁ וְנָקִי. ד״א הַדּוּדָאִים, אֵלּוּ מַלְאֲכֵי שָׁלוֹם. נָתְנוּ רֵיחַ, אֵלּוּ הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁהֵם רֵיחַ הָעוֹלָם. נָתְנוּ: שֶׁבִּקְּשׁוּ, כְּד״א (במדבר כ״א) וְלֹא נָתַן סִיחוֹן אֶת יִשְׂרָאֵל.

דְּתָאנָא אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, שָׁלֹשׁ כִּתּוֹת שֶׁל מַלְאֲכֵי הַשָּׁרֵת, הוֹלְכִים בְּכָל חֹדֶשׁ וּבְכָל שַׁבָּת, לְלַוּוֹת לַנְּשָׁמָה עַד מְקוֹם מַעֲלָתָהּ. וּבְמַאן נוֹקִים עַל פִּתְחֵינוּ כָּל מְגָדִים. אָמַר רַבִּי יְהוּדָה, אֵלּוּ הֵן הַגּוּפוֹת, שֶׁהֵם עוֹמְדִים בְּפִתְחֵי קְבָרוֹת לְקַבֵּל נִשְׁמָתָן. וְדוּמָ״ה נוֹתֵן פִּתְקָא דְּחִשְׁבְּנָא, וְהוּא מַכְרִיז וְאוֹמֵר, רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, חֲדָשִׁים גַּם יְשָׁנִים, אוֹתָם שֶׁנִּקְבְּרוּ מִכַּמָּה יָמִים, וְאוֹתָם שֶׁנִּקְבְּרוּ מִזְּמַן מוּעָט, כֻּלָּם צָפַנְתִּי לָךְ, לְמֵיפַק לְהוֹ בְּחוּשְׁבְּנָא.

אָמַר רַב יְהוּדָה אָמַר רַב, עָתִיד הקב״ה, לְשַׁמּוֹחַ בְּאוֹתוֹ זְמַן, עִם הַצַּדִּיקִים, לְהַשְׁרוֹת שְׁכִינָתוֹ עִמָּהֶם, וְהַכֹּל יִשְׂמְחוּ בְּאוֹתָהּ שִׂמְחָה, הה״ד (שם ק״ד)

יִשְׂמַח ה' בְּמַעֲשָׂיו. א"ר יְהוּדָה, עָתִידִים צַדִּיקִים בְּאוֹתוֹ זְמַן, לִבְרֹא עוֹלָמוֹת, וּלְהַחֲיוֹת מֵתִים. אָמַר לֵיהּ רַבִּי יוֹסֵי, וְהָתְנַן (קהלת א') אֵין כָּל חָדָשׁ תַּחַת הַשֶּׁמֶשׁ. א"ל רַבִּי יְהוּדָה, ת"ש, בְּעוֹד שֶׁהָרְשָׁעִים בָּעוֹלָם, וְיִרְבּוּ, כָּל הָעוֹלָם אֵינוֹ בְּקִיּוּם, וּכְשֶׁהַצַּדִּיקִים בָּעוֹלָם, אֲזַי הָעוֹלָם מִתְקַיֵּים. וַעֲתִידִים לְהַחֲיוֹת מֵתִים, כִּדְקָאָמְרָן, (זכריה ח') עוֹד יֵשְׁבוּ זְקֵנִים וּזְקֵנוֹת בִּרְחוֹבוֹת יְרוּשָׁלַם וְאִישׁ מִשְׁעַנְתּוֹ בְּיָדוֹ מֵרֹב יָמִים, כִּדְכְתִיב לְעֵיל.

בְּאוֹתוֹ זְמַן, יַשִּׂיגוּ הַצַּדִּיקִים דַּעַת שְׁלֵמָה, דְּאָמַר רַבִּי יוֹסֵי, בְּיוֹמָא דְּיִחֲדֵי קוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא בְּעוֹבָדוֹי, וְמִינִין אִינּוּן צַדִּיקָיָא, לְמִנְדַּע לֵיהּ בִּלְבְּהוֹן, וּכְדֵין יִסְגֵּי סִכְלְתָנוּ בִּלְבְּהוֹן, כְּאִילּוּ חָזוֹ לֵיהּ בְּעֵינָא, הֲדָא הוּא דִּכְתִיב, (ישעיה כ"ח) וְאָמַר בַּיּוֹם הַהוּא הִנֵּה אֱלֹהֵינוּ זֶה וגו'. וְשִׁמְחַת הַנְּשָׁמָה בַּגּוּף, יָתֵר מִכּוּלָּם, עַל שְׁנֵיהֶם לְמִיקַם עַל מִלּוֹי דְּאוֹרַיְתָא, וְעַל דְּקִדּוּקֵי אוֹרַיְתָא, וְלָא יָכֵיל, אֲמַר אֲמַרְתִּי אֶחְכְּמָה וְהִיא רְחוֹקָה מִמֶּנִּי. דָּוִד אָמַר, (תהלים קי"ט) גַּל עֵינַי וְאַבִּיטָה נִפְלָאוֹת מִתּוֹרָתֶךָ. תָּא חֲזֵי כְּתִיב בִּשְׁלֹמֹה (מלכים א, ו) וַיְדַבֵּר שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים מָשָׁל וַיְהִי שִׁירוֹ חֲמִשָּׁה וְאֶלֶף. וְהָא אוֹקְמוּהָ. דַּחֲמִשָּׁה וְאֶלֶף טְעָמִים, הֲווֹ בְּכָל מָשָׁל וּמָשָׁל דַּהֲוָה אָמַר. וּמַה שְׁלֹמֹה, דְּאִיהוּ בָּשָׂר וָדָם, כָּךְ הֲווֹ בְּמִלּוֹי. מִלִּין דְּאוֹרַיְתָא דְּקָאָמַר קב"ה, עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה, דִּבְכָל מִלָּה וּמִלָּה, אִית בָּהּ כַּמָּה מְשָׁלִים, כַּמָּה שִׁירִין, כַּמָּה תּוּשְׁבְּחָן, כַּמָּה רָזִין עִלָּאִין, כַּמָּה חָכְמָאן, וְעַל דָּא כְּתִיב מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי'.

תָּא חֲזֵי, מַה כְּתִיב לְעֵילָּא, וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִשְׁמָעֵאל, דְּאִינּוּן תְּרֵיסַר נְשִׂיאִין, לְבָתַר אָמַר וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק, ס"ד, דְּכֵיוָן דִּכְתִיב בֵּיהּ

בִּישְׁמָעֵאל דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר נְשִׂיאִין, וְיִצְחָק אוֹלִיד תְּרֵין בְּנִין, דְּדָא אִסְתַּלַק, וְדָא לָא אִסְתַּלַק, עַל דָּא כְּתִיב מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳, דָּא יִצְחָק, וְיִצְחָק אַפִּיק לֵיהּ לְיַעֲקֹב, דַּהֲוָה אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי, יַתִּיר מִכֻּלְהוּ, דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר שִׁבְטִין, קְיוּמָא דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא, אֲבָל יִצְחָק לְעֵילָּא בִּקְדוּשָׁה עִלָּאָה וְיִשְׁמָעֵאל לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, דָּא יַעֲקֹב כַּד אִתְדַּבַּק שְׁמָשָׁא בְּסִיהֲרָא, כַּמָּה כַּכְבַיָּא נְהִירִין מִנַּיְהוּ.

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, מַאי שְׁנָא דְּעַד הָכָא, לָא כְּתִיב בֶּן אַבְרָהָם, וְהַשְׁתָּא אָמַר, אֶלָּא אע״ג דִּכְתִיב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, הַשְׁתָּא דְּמִית אַבְרָהָם, דְּיוֹקְנֵיהּ הֲוָה בֵּיהּ, וְאִשְׁתָּאַר בֵּיהּ בְּיִצְחָק, דְּכָל מַאן דְּחָמֵי לְיִצְחָק, הֲוָה אָמַר דָּא אַבְרָהָם בִּישְׁמָעֵאל דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר נְשִׂיאִין, וְיִצְחָק אוֹלִיד תְּרֵין בְּנִין, דְּדָא אִסְתַּלַק, וְדָא לָא אִסְתַּלַק, עַל דָּא כְּתִיב מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳, דָּא יִצְחָק, וְיִצְחָק אַפִּיק לֵיהּ לְיַעֲקֹב, דַּהֲוָה אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי, יַתִּיר מִכֻּלְהוּ, דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר שִׁבְטִין, קְיוּמָא דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא, אֲבָל יִצְחָק לְעֵילָּא בִּקְדוּשָׁה עִלָּאָה וְיִשְׁמָעֵאל לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, דָּא יַעֲקֹב כַּד אִתְדַּבַּק שְׁמָשָׁא בְּסִיהֲרָא, כַּמָּה כַּכְבַיָּא נְהִירִין מִנַּיְהוּ.

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, מַאי שְׁנָא דְּעַד הָכָא, לָא כְּתִיב בֶּן אַבְרָהָם, וְהַשְׁתָּא אָמַר, אֶלָּא אע״ג דִּכְתִיב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, הַשְׁתָּא דְּמִית אַבְרָהָם, דְּיוֹקְנֵיהּ הֲוָה בֵּיהּ, וְאִשְׁתָּאַר בֵּיהּ בְּיִצְחָק, דְּכָל מַאן דְּחָמֵי לְיִצְחָק, הֲוָה אָמַר דָּא אַבְרָהָם בִּישְׁמָעֵאל דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר נְשִׂיאִין, וְיִצְחָק אוֹלִיד תְּרֵין בְּנִין, דְּדָא אִסְתַּלַק, וְדָא לָא אִסְתַּלַק, עַל דָּא כְּתִיב מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳, דָּא יִצְחָק, וְיִצְחָק אַפִּיק לֵיהּ לְיַעֲקֹב, דַּהֲוָה אִיהוּ בִּלְחוֹדוֹי, יַתִּיר מִכֻּלְהוּ, דְּאוֹלִיד תְּרֵיסַר שִׁבְטִין, קְיוּמָא דִּלְעֵילָּא וְתַתָּא, אֲבָל יִצְחָק לְעֵילָּא בִּקְדוּשָׁה עִלָּאָה וְיִשְׁמָעֵאל לְתַתָּא, וְעַל דָּא כְּתִיב, מִי יְמַלֵּל גְּבוּרוֹת יי׳ יַשְׁמִיעַ כָּל תְּהִלָּתוֹ, דָּא יַעֲקֹב כַּד אִתְדַּבַּק שְׁמָשָׁא בְּסִיהֲרָא, כַּמָּה כַּכְבַיָּא נְהִירִין מִנַּיְהוּ.

וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, מַאי שְׁנָא דְּעַד הָכָא, לָא כְּתִיב בֶּן אַבְרָהָם, וְהַשְׁתָּא אָמַר, אֶלָּא אע״ג דִּכְתִיב וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ, הַשְׁתָּא דְּמִית אַבְרָהָם, דְּיוֹקְנֵיהּ הֲוָה בֵּיהּ, וְאִשְׁתָּאַר בֵּיהּ בְּיִצְחָק, דְּכָל מַאן דְּחָמֵי לְיִצְחָק, הֲוָה אָמַר דָּא אַבְרָהָם

קַיָּימִים, וְיֵדְעוּ וְיַשְׂגִּיחוּ אֶת בּוֹרְאָם, וְיֶהֱנוּ מִזִּיו הַשְּׁכִינָה, וְזֶהוּ הַטּוֹב הַגָּנוּז לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא. הה״ד, וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת יִצְחָק בֶּן אַבְרָהָם, אֵלּוּ הֵם תּוֹלְדוֹת הַשִּׂמְחָה, וְהַשְּׂחוֹק, שֶׁיִּהְיֶה בָּעוֹלָם בְּאוֹתוֹ זְמַן. בֶּן אַבְרָהָם, הִיא הַנְּשָׁמָה הַזּוֹכָה לְכָךְ, וְלִהְיוֹת שְׁלֵימָה בְּמַעֲלָתָהּ. אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק, הַנְּשָׁמָה מוֹלִידָה הַשִּׂמְחָה וְהַשְּׂחוֹק הַזֶּה בָּעוֹלָם.

א״ר יְהוּדָה לְרִבִּי חִיָּיא, הָא דְּתָנִינָן דְּעָתִיד הקב״ה לַעֲשׂוֹת סְעוּדָה לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא, מַאי הִיא. אֲמַר לֵיהּ, עַד לָא אָזְלִית קַמֵּי אִינּוּן מַלְאָכִין קַדִּישִׁין, מָארֵי מַתְנִיתִין, הָכֵי שְׁמִיעַ לִי, כֵּיוָן דִּשְׁמִעִית הָא דַּאֲמַר רִבִּי אֶלְעָזָר, אִתְיַשְּׁבָא בְּלִבָּאי, דְּא״ר אֶלְעָזָר, סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא, כְּהַאי דִּכְתִיב (שמות כ״ד) וַיֶּחֱזוּ אֶת הָאֱלֹהִים וַיֹּאכְלוּ וַיִּשְׁתּוּ. וְדָא הוּא דִּתְנַן נִיזּוֹנִין. וַאֲמַר רִבִּי אֶלְעָזָר בַּאֲתַר חַד תָּנִינָן נֶהֱנִין,

וּבַאֲתַר אָחֳרָא תָּנִינָן נִיוּנִין, מַאי בֵּין הַאי לְהַאי. אֶלָּא הָכִי אֲמַר אַבּוּ, הַצַּדִּיקִים שֶׁלֹּא זָכוּ כָּל כָּךְ, נֶהֱנִין מֵאוֹתוֹ זִיו, שֶׁלֹּא יַשִּׂיגוּ כָּל כָּךְ, אֲבָל הַצַּדִּיקִים שֶׁזָּכוּ, נִיוּנִין, עַד שֶׁיַּשִּׂיגוּ הַשָּׂגָה שְׁלֵמָה. וְאֵין אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אֶלָּא זוֹ, וְזוֹ הִיא הַפְּעוּדָה וְהָאֲכִילָה. וּמְנָא לָן הָא, מִמֹּשֶׁה, דִּכְתִיב (שמות ל״ד) וַיְהִי שָׁם עִם ה׳ אַרְבָּעִים יוֹם וְאַרְבָּעִים לַיְלָה לֶחֶם לֹא אָכַל וּמַיִם לֹא שָׁתָה. מ״ט לֶחֶם לֹא אָכַל, וּמַיִם לֹא שָׁתָה. מִפְּנֵי שֶׁהָיָה נִיוּן מִפְּעוּדָה אַחֶרֶת, מֵאוֹתוֹ זִיו שֶׁל מַעְלָה, וּכְהַאי גַּוְונָא סְעוּדָתָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה סְעוּדַת הַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא, לִשְׁמוֹחַ בְּשִׂמְחָתוֹ, הה״ד (תהלים ל״ד) יִשְׁמְעוּ עֲנָוִים וְיִשְׂמָחוּ. רַב הוּנָא אָמַר מֵהָכָא, (שם ה׳) וְיִשְׂמְחוּ כָּל חוֹסֵי בָךְ לְעוֹלָם יְרַנְּנוּ. אָמַר וַדַּאי, וַהֲוָה סָהִיד וַאֲמַר אַבְרָהָם הוֹלִיד אֶת יִצְחָק.

[דף קל״ה ע״ב] ר׳ יִצְחָק קָם לֵילְיָא חָד לְמִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא, וְר׳ יְהוּדָה קָם בְּקַסָּרוֹי, בְּהַהִיא שַׁעְתָּא. אָמַר ר׳ יְהוּדָה, אֵיקוּם וְאֵיזֵיל לְגַבֵּי רַבִּי יִצְחָק, וְאִלְעֵי בְּאוֹרַיְתָא וְנִתְחַבַּר כַּחֲדָא אֲזַל עִמֵּיהּ חִזְקִיָּה בְּרֵיהּ, דַּהֲוָה רַבְיָא, כַּד קָרִיב אַבָּבָא, שָׁמַע לֵיהּ לְרִבִּי יִצְחָק, דַּהֲוָה אָמַר, וַיְהִי אַחֲרֵי מוֹת אַבְרָהָם וַיְבָרֶךְ אֱלֹקִים אֶת יִצְחָק בְּנוֹ וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחַי רוֹאִי, הַאי קְרָא, לָאו רֵישֵׁיהּ סֵיפֵיהּ וְלָאו סֵיפֵיהּ רֵישֵׁיהּ, מַאי שְׁנָא דְּקב״ה אִצְטְרִיךְ לְבָרְכָא לֵיהּ לְיִצְחָק, בְּגִין דְּאַבְרָהָם לָא בָּרֵכֵיהּ. מַאי טַעֲמָא, מִשּׁוּם דְּלָא יִתְבָּרֵךְ עֵשָׂו, וְע״ד סְלִיקוּ אִינּוּן בִּרְכָאן לְקב״ה, וְאוֹקְמוּהָ. וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחַי רֹאִי, מַאי לַחַי רֹאִי, אֶלָּא דְּאִתְחַבַּר בָּהּ בִּשְׁכִינְתָּא, בֵּירָא דְּמַלְאָךְ קַיְימָא אִתְחֲזֵי עִלָּאָה, כְּתַרְגּוּמוֹ וּבְגִין כָּךְ בָּרֵכֵיהּ.

אַדְהָכֵי, בָּטַשׁ ר׳ יְהוּדָה אַבָּבָא, וְעָאל, וְאִתְחַבָּרוּ, אֲמַר ר׳ יִצְחָק, הַשְׁתָּא זִווּגָא דִשְׁכִינְתָּא בַּהֲדָן. אֲמַר רִבִּי יְהוּדָה, הַאי בְּאֵר לַחַי רוֹאִי דְקָאֲמַרְתְּ שַׁפִּיר, אֲבָל בְּמִלָּה אִשְׁתְּמַע. פִּתַח וַאֲמַר (שיר השירים ד׳) מַעְיַן גַּנִּים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן, הַאי קְרָא אִתְּמַר אֲבָל הָא אוֹקְמוּהָ, מַעְיַן גַּנִּים דָּא אַבְרָהָם בְּאֵר מַיִם חַיִּים דָּא יִצְחָק, וְנוֹזְלִים מִן לְבָנוֹן דָּא יַעֲקֹב. בְּאֵר מַיִם חַיִּים דָּא יִצְחָק, הַיְינוּ דִכְתִיב וַיֵּשֶׁב יִצְחָק עִם בְּאֵר לַחַי רֹאִי. וּמַאי בְּאֵר, דָּא שְׁכִינְתָּא, לַחַי דָּא חֵי הָעוֹלָמִים, צַדִּיק חַי הָעוֹלָמִים וְלֵית לְאַפְרָשָׁא לוֹן, חַי הוּא בְּתָרֵי עָלְמִין, חַי לְעֵילָּא, דְּאִיהוּ עַלְמָא עִלָּאָה, חַי לְגַבֵּי עַלְמָא תַּתָּאָה, וְעַלְמָא תַּתָּאָה בְּגִינֵיהּ קַיְימָא וְנָהֲרָא.

ת״ח, סִיהֲרָא לָא אִתְנְהִירַת, אֶלָּא כַּד חַזְיָא לֵיהּ רִבִּי יִצְחָק, הַאי וְהַאי אִיתָּא לֶעָתִיד לָבֹא. וְתָאנָא אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, יַיִן הַמְשׁוּמָּר בַּעֲנָבָיו, מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית, אֵלּוּ דְּבָרִים עֲתִיקִים, שֶׁלֹּא נִגְלוּ לְאָדָם, מִיּוֹם שֶׁנִּבְרָא הָעוֹלָם, וַעֲתִידִים לְהִתְגַּלּוֹת לַצַּדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא, וְזוֹ הִיא הַשְׁתָּיָה וַאֲכִילָה, וַדַּאי דָּא הִיא.

אָמַר רִבִּי יְהוּדָה בְּרִבִּי שָׁלוֹם, א״כ מַהוּ לִוְיָתָן, וּמַהוּ הַשּׁוֹר, דִּכְתִיב, (איוב מ׳) כִּי בוֹל הָרִים יְשָׂאוּ לוֹ. אָמַר רִבִּי יוֹסֵי, וְהָא כְתִיב (ישעיה כ״ז) בָּעֵת הַהִיא יִפְקֹוד ה׳ בְּחַרְבּוֹ הַקָּשָׁה וְהַגְּדוֹלָה וְהַחֲזָקָה עַל לִוְיָתָן נָחָשׁ בָּרִיחַ וְעַל לִוְיָתָן נָחָשׁ עֲקַלָּתוֹן וְהָרַג אֶת הַתַּנִּין אֲשֶׁר בַּיָּם. הָא הָכָא תְּלָתָא, אֶלָּא רֶמֶז הוּא, דְּקָא רָמֵז עַל מַלְכְּוָותָא. אָמַר רִבִּי תַּנְחוּם לֵית לְמֵימַר, עַל מָה דְּאָמְרוּ רַבָּנָן, וַדַּאי כָּךְ הִיא. אָמַר רִבִּי יִצְחָק, אֲנָא הֲוֵינָא קַמֵּיהּ דְּרִבִּי יְהוֹשֻׁעַ, וְשָׁאֵילְנָא הַאי מִלָּה, אֲמַרְנָא הַאי סְעוּדְתָא דְצַדִּיקַיָּא לֶעָתִיד

לוח מוהרא"ש

לפי אופק יבנאל עיר ברסלב - עיר השמחה

פרשת צו

יום **ראשון** 6	ח	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין ק"י **ירושלמי:** יבמות ד' **תוספתא:** יבמות י"ד **נ"ך:** ישעיהו ז **משניות:** זבחים א **זהר:** חלק ב עמ' קסג-קסד	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:05 **נץ החמה** ..... 6:20 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:43 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:30 **סו"ז תפילה** ..... 10:34 **חצות היום** ..... 12:40 **שקיעה** ..... 7:01 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:14
יום **שני** 7	ט	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין קי"א **ירושלמי:** יבמות ה' **תוספתא:** כתובות א **נ"ך:** ישעיהו ח **משניות:** זבחים ב **זהר:** חלק ב עמ' קסה-קסו	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:04 **נץ החמה** ..... 6:18 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:43 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:29 **סו"ז תפילה** ..... 10:33 **חצות היום** ..... 12:40 **שקיעה** ..... 7:01 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:14
יום **שלישי** 8	י	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין קי"ב **ירושלמי:** יבמות ו' **תוספתא:** כתובות ב **נ"ך:** ישעיהו ט **משניות:** זבחים ג **זהר:** חלק ב עמ' קסז-קסח	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:03 **נץ החמה** ..... 6:17 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:42 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:28 **סו"ז תפילה** ..... 10:32 **חצות היום** ..... 12:40 **שקיעה** ..... 7:02 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:15
יום **רביעי** 9	יא	**לימוד יומי:** **בבלי:** סנהדרין קי"ג **ירושלמי:** יבמות ז' **תוספתא:** כתובות ג **נ"ך:** ישעיהו י **משניות:** זבחים ד **זהר:** חלק ב עמ' קסט-קע	**עלות השחר** (72 דק') ... 5:01 **נץ החמה** ..... 6:16 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:41 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:28 **סו"ז תפילה** ..... 10:32 **חצות היום** ..... 12:40 **שקיעה** ..... 7:03 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:16
יום **חמישי** 10	יב	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות ב' **ירושלמי:** יבמות ח' **תוספתא:** כתובות ד **נ"ך:** ישעיהו יא **משניות:** זבחים ה **זהר:** חלק ב עמ' קעא-קעב	**תענית בכורים מוקדם, בלילה בדיקת חמץ** **עלות השחר** (72 דק') ... 5:00 **נץ החמה** ..... 6:15 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:40 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:27 **סו"ז תפילה** ..... 10:31 **חצות היום** ..... 12:39 **שקיעה** ..... 7:03 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:16
יום **ששי** 11 **הדלקת נרות** (40 דק'): 6:24 (20 דק'): 6:44	יג	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות ג' **ירושלמי:** יבמות ט' **תוספתא:** כתובות ה **נ"ך:** ישעיהו יב **משניות:** זבחים ו **זהר:** חלק ב עמ' קעג-קעד	**סוף זמן ביעור חמץ : 11:19** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:58 **נץ החמה** ..... 6:13 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:39 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:26 **סו"ז תפילה** ..... 10:31 **חצות היום** ..... 12:39 **שקיעה** ..... 7:04 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:17
שב"ק **הדלקת נרות ברבינו תם: 8:18**	יד	**לימוד יומי:** **בבלי:** מכות ד' **ירושלמי:** יבמות י' **תוספתא:** כתובות ו **נ"ך:** ישעיהו יג **משניות:** זבחים ז **זהר:** חלק ב עמ' קעה-קעו	**שבת הגדול פרשת צו, ערב חג הפסח** **סוף זמן אכילת חמץ: 9:58** **סוף זמן ביעור חמץ: 11:18** **עלות השחר** (72 דק') ... 4:57 **נץ החמה** ..... 6:12 **סו"ז קר"ש - מג"א** ... 8:38 **סו"ז קר"ש - גר"א** .... 9:25 **סו"ז תפילה** ..... 10:30 **חצות היום** ..... 12:39 **שקיעה** ..... 7:05 **צה"כ לשיטת ר"ת** .. 8:18

מַה זֶּה ׳חָמֵץ׳ ? עַצְבוּת, מָרָה שְׁחוֹרָה, חוּמְרוֹת יְתֵרוֹת, גַּאֲוָה וְיֵשׁוּת. מָה הַהֶפֶךְ מִזֶּה ? מַצָּה ! מַהִי ׳מַצָּה׳ ? אֱמוּנָה פְּשׁוּטָה ! כְּמוֹ שֶׁאוֹפִים מַצָּה - לֶחֶם וּמַיִם בִּלְבַד, פְּשׁוּט בְּתַכְלִית הַפְּשִׁיטוּת, כָּךְ צְרִיכָה לִהְיוֹת הָאֱמוּנָה אֵצֶל הָאָדָם - פַּשְׁטוּת ! לִזְרֹק אֶת כָּל הַחָכְמוֹת ! (משיחותיו של מו"ר הרה"צ שליט"א)